

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 240.067 van 4 december 2017
in de zaak A. 222.774/IX-9102**

In zake : de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van Mobiliteit
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Bart Van Hyfte en Laurent Delmotte,
kantoor houdend te 1060 Brussel
Gulden Vlieslaan 77
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Jürgen Vanpraet en Yannick Peeters
kantoor houdend te 8210 Zedelgem
Spoorwegstraat 11
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomende partij :

de VZW FEDERDRIVE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jean Laurent
kantoor houdend te 1050 Brussel,
Louizalaan 250
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 27 juli 2017, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 juni 2017 ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 mei 2004 betreffende de voorwaarden voor erkenning van scholen voor het besturen van motorvoertuigen en het koninklijk besluit van 10 juli 2006 betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B, wat betreft de hervorming van de rijopleiding’.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De vzw Federdrive heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend.

Auditeur Inge Vos heeft een verslag opgesteld.

Met toepassing van artikel 90, § 1, vierde lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, is de zaak verwezen naar een kamer met drie leden.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 23 oktober 2017.

Staatsraad Bruno Seutin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Bart Van Hyfte, die verschijnt voor de verzoekende partij, advocaat Jürgen Vanpraet, die verschijnt voor de verwerende partij en advocaat Dirk De Greef, die *loco* advocaat Jean Laurent verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Auditeur Inge Vos heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten en regelgevend kader

3. Het besluit van de Vlaamse Regering van 9 juni 2017 ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 mei 2004 betreffende de voorwaarden voor erkenning van scholen voor het besturen van motorvoertuigen en het koninklijk besluit van 10 juli 2006 betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B, wat betreft de hervorming van de rijopleiding’ is in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt op 29 juni 2017.

Dat besluit van de Vlaamse Regering van 9 juni 2017 voegt in het koninklijk besluit van 10 juli 2006 ‘betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B’ een nieuw hoofdstuk III/1 in met als opschrift “Vorming voor begeleiders” en bevattende de artikelen 9/1 tot 9/11 (artikel 7 van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 juni 2017). Daarin wordt voorzien in een verplichting voor de kandidaat, houder van een voorlopig rijbewijs B met een begeleider, om een rijopleiding te volgen met een begeleider die een vorming heeft genoten en een attest heeft behaald. De verplichte vorming van de begeleider en het attest worden nader bepaald respectievelijk in dit hoofdstuk III/1 en in artikel 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 juni 2017.

In het verlengde hiervan wordt bij hetzelfde besluit van de Vlaamse Regering van 9 juni 2017, het koninklijk besluit van 11 mei 2004 ‘betreffende de voorwaarden voor erkenning van scholen voor het besturen van motorvoertuigen’ gewijzigd. Zo wordt bepaald dat de vorming voor begeleiders (rijbewijs B) enkel mag worden gegeven door instructeurs van erkende rijscholen die daartoe een specifieke opleiding hebben gevolgd (artikel 1 tot 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 juni 2017). Tevens wordt die specifieke opleiding voor instructeurs geregeld (artikelen 5 en 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 juni 2017) en wordt bepaald dat de rijschool een begeleidersattest dient te geven aan de begeleider die de verplichte vorming heeft gevolgd (artikelen 4 en 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 juni 2017).

Daarnaast wijzigt artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 juni 2017, artikel 8, tweede lid, van het voornoemde koninklijk besluit van 10 juli 2006 waardoor de minimumduur voor het doorlopen van de rijopleiding van drie naar negen maanden wordt gebracht.

Wat het toezicht op de naleving van de hiervóór vermelde nieuwe regeling betreft, bepaalt artikel 9/1, eerste lid, van het voornoemde koninklijk besluit van 10 juli 2006 dat de gemeenten hierop toezicht dienen uit te oefenen.

IV. Tussenkoms

4. De vzw Federdrive heeft belang bij de schorsing van de bestreden beslissing. Bijgevolg moet haar verzoek worden ingewilligd.

V. Regelmatigheid van de rechtspleging

5.1. Vóór de terechtzitting zijn door de verzoekende partij bijkomende stukken neergelegd ter ondersteuning van haar vordering. Het betreft instructies aan de gemeenten door het departement Mobiliteit en Openbare Werken van het Vlaamse Gewest en door de directeur-generaal van de federale overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer, vragen van burgers, van Vlaamse gemeenten, van de politie, inspectieverslagen, een verslag van een plenaire vergadering in het Vlaams Parlement en een overzicht van uitgereikte voorlopige rijbewijzen.

Ook de verwerende partij heeft vóór de terechtzitting bijkomende stukken toegevoegd aan haar administratief dossier. Het betreft instructies en e-mails uitgaande van de federale overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer aan de gemeenten, een mededeling van de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse rand, Toerisme en Dierenwelzijn van

29 september 2017, alsook instructies van het departement Mobiliteit en Openbare Werken van het Vlaamse Gewest aan de gemeenten.

5.2. De stukken die door de verzoekende partij en de verwerende partij zijn neergelegd vóór de terechtzitting bestonden niet bij de indiening van de vordering tot schorsing en evenmin bij de neerlegging van het administratief dossier. Voor zover deze aanvullende stukken een invloed kunnen hebben op de beoordeling van de vordering en ze geen nieuwe argumenten ondersteunen, mogen ze in het debat worden betrokken.

VI. Onderzoek van de vordering

6. Krachtens artikel 17, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan de schorsing van de tenuitvoerlegging slechts worden bevolen onder de dubbele voorwaarde dat de zaak te spoedeisend is voor een behandeling ervan in een beroep tot nietigverklaring en indien minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement *prima facie* kan verantwoorden.

VII. Spoedeisendheid

Uiteenzetting door verzoeker

7.1. De verzoekende partij motiveert de spoedeisendheid van haar vordering in haar verzoekschrift als volgt:

“Het bestreden besluit zal in werking treden op 1 oktober 2017 [voetnoot: met uitzondering van artikel 5, *cfr.* artikel 11 van het bestreden besluit].

Vanaf 1 oktober 2017 zullen de Vlaamse gemeenten bijgevolg slechts voorlopige rijbewijzen en rijbewijzen kunnen uitreiken nadat is vastgesteld dat voldaan is aan de nieuwe voorwaarden inzake de verplichte vorming voor begeleiders en de verlenging van de minimumduur van de rijopleiding.

De geldigheid van beslissingen inzake de al dan niet uitreiking van deze rijbewijzen zal evenwel in het gedrang komen omdat deze beslissingen zullen zijn genomen op grond van voorwaarden die in strijd zijn met de

bevoegdheidsverdelende regels en het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel, zoals blijkt uit de uiteenzetting van het enig middel.

Met zekerheid zullen aanvragen voor rijbewijzen worden geweigerd op grond van het niet voldaan zijn van de nieuwe voorwaarden dit terwijl het opleggen van deze voorwaarden voor de uitreiking van rijbewijzen niet behoort tot de bevoegdheid van de gewesten.

Aldus wordt de uitoefening van de aan de federale overheid door of krachtens de Grondwet toegekende bevoegdheden ingevolge de inwerkingtreding van het bestreden besluit verhinderd, minstens ernstig bemoeilijkt zodat er sprake is van onherroepelijke en ernstige schade in haren hoofde.

Deze schade zal niet teniet worden gedaan door een eventuele nietigverklaring van het bestreden besluit omdat de voorlopige rijbewijzen en rijbewijzen reeds zullen zijn uitgereikt aan de burgers of geweigerd aan dezelfde burgers met schending van de in het enig middel opgeworpen rechtsregels.

Bij afgifte van een dergelijk voorlopig rijbewijs of rijbewijs zal de burger geconfronteerd worden met een rijbewijs dat werd uitgereikt op grond van voorwaarden voor de uitreiking dewelke niet tot de gewestbevoegdheden behoren.

Bij weigering van afgifte van de voorlopige rijbewijzen en rijbewijzen op grond van voorwaarden voor de uitreiking van de rijbewijzen die niet behoren tot de bevoegdheid van de gewesten zal de burger bij wijze van voorbeeld geconfronteerd worden met o.a. :

- De burger heeft een voorlopig rijbewijs B met begeleider, uitgereikt door een gemeente van het Waalse of van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, dat bijna drie jaar is en bijgevolg bijna zijn geldigheid verliest. Hij verhuist naar een gemeente in het Vlaamse Gewest, maar verliest het voorlopig rijbewijs B. Hij is bijgevolg genoodzaakt om een nieuw voorlopig rijbewijs B, ter vervanging van zijn verloren gegaan voorlopig rijbewijs B aan te vragen in een Vlaamse gemeente. Deze laatste weigert dit uit te reiken omdat de aanvrager niet beschikt over een begeleidersattest. Door het ondernemen van de vereiste stappen met het oog op het beschikken over een begeleidersattest (nl. het volgen van de verplichte vorming door zijn begeleider of het zoeken naar een begeleider met een begeleidersattest) verstrikt de geldigheid van zijn voorlopig rijbewijs. Hij is bijgevolg genoodzaakt om, overeenkomstig artikel 5/1 van het KB Rijbewijs B, ofwel zijn scholing voort te zetten in een rijsschool, ofwel om gedurende drie jaar geen nieuw voorlopig rijbewijs B aan te vragen. Indien de Raad van State niet overgaat tot schorsing van het bestreden besluit, maar wel zou overgaan tot vernietiging van het bestreden besluit, impliceert dit dat de betrokken burger, hetzij nodeloze kosten diende te dragen om zijn scholing voort te zetten in een rijsschool, hetzij drie jaar lang in de onmogelijkheid verkeerde om een nieuw voorlopig rijbewijs B te behalen, terwijl hij dit niet had moeten doen indien de Raad van State tot schorsing van het bestreden besluit was overgegaan. Bovendien heeft de burger intussen mogelijk nodeloze kosten gedaan om te beschikken over een begeleidersattest;

- De burger is geslaagd voor het theoretisch examen en vraagt een voorlopig rijbewijs B aan bij een Vlaamse gemeente. Dit wordt hem geweigerd

omdat hij niet beschikt over een begeleidersattest. Door het ondernemen van de vereiste stappen met het oog op het beschikken over een begeleidersattest (nl. het volgen van de verplicht vorming door zijn begeleider of het zoeken naar een begeleider met een begeleidersattest) verstrijkt de geldigheid van zijn theoretisch examen, overeenkomstig artikel 5 van het KB Rijbewijs B, of beschikt hij over onvoldoende tijd om tijdig zijn praktisch examen, overeenkomstig artikel 8, eerste lid, van het KB Rijbewijs B af te leggen. Hij dient bijgevolg opnieuw te slagen voor het theoretisch examen en opnieuw een voorlopig rijbewijs B aan te vragen. Indien de Raad van State niet overgaat tot schorsing van het bestreden besluit, maar wel zou overgaan tot vernietiging van het bestreden besluit, zou dit impliceren dat de burger nodeloos een tweede theoretisch examen heeft afgelegd en nodeloos een tweede voorlopig rijbewijs B heeft aangevraagd;

Deze voorbeelden kunnen ertoe leiden dat iemand opnieuw het theoretisch en praktisch examen moet afleggen en eventueel scholing moet volgen in een rijsschool, terwijl blijkens een eventuele latere vernietiging door de Raad van State, die evenwel niet overging tot de schorsing van het bestreden besluit, niet opnieuw het theoretisch en praktisch examen hadden moeten worden afgelegd en niet een eventuele scholing had moeten worden gevolgd.

Deze voorbeelden kunnen er ook toe leiden dat iemand die een rijbewijs nodig heeft voor de uitoefening van een bepaalde beroepsactiviteit, dit pas laatstijdig verkrijgt, zodat hij niet meer in aanmerking komt voor de beroepsactiviteit, terwijl hij het rijbewijs tijdig had verkregen indien het bestreden besluit was geschorst.

[...]

De inwerkingtreding van het bestreden besluit zal aldus ook aanleiding geven tot ernstige rechtsonzekerheid en verwarring, ook in hoofde van de gemeentediensten en de burgers, omdat al dan niet voorlopige rijbewijzen en rijbewijzen zullen worden uitgereikt op grond van voorwaarden die in strijd zijn met de bevoegdheidsverdelende regels. Ook dit verantwoordt de toepassing van de schorsingsprocedure en maakt het wachten op de uitspraak in het kader van de vernietigingsprocedure onmogelijk.

Deze nakende verwarring en rechtsonzekerheid ingevolge de inwerkingtreding van het bestreden besluit blijkt uit de concrete voorbeelden die zijn aangehaald in [...] dit verzoekschrift.

Het is derhalve ook spoedeisend dat de schorsing van de bestreden beslissingen wordt bevolen teneinde onwettige toestanden, rechtsonzekerheid, verwarring en incoherentie te vermijden.”

7.2. Op de terechtzitting betoogt de verzoekende partij nog – en dit aan de hand van de voormelde bijkomende stukken die dateren van na de indiening van haar vordering – dat de bestreden beslissing de uitoefening van de federale bevoegdheid inzake de uitreiking van voorlopige rijbewijzen en rijbewijzen verhindert, minstens ernstig bemoeilijkt. Zij stelt dat de verwerende partij de

nieuwe voorwaarden inzake de rijopleiding als ‘nieuwe’ bijkomende voorwaarden beschouwt, alsook de gemeenten verbiedt om voorlopige rijbewijzen uit te reiken indien geen begeleidersattest wordt voorgelegd en om rijbewijzen uit te reiken indien de minimumduur van de rijopleiding niet minstens negen maanden bedraagt.

Beoordeling

8. Zoals *sub* 5 hiervóór in herinnering is gebracht, kan krachtens artikel 17, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging slechts worden bevolen indien, onder meer, “de zaak te spoedeisend is voor een behandeling ervan in een beroep tot nietigverklaring”.

In de parlementaire voorbereiding van de voormelde wettelijke bepaling is te lezen dat “[d]e spoedeisendheid zal worden vastgesteld wanneer de verzoeker het resultaat van [de] procedure [ten gronde] niet kan afwachten om zijn beslissing te verkrijgen, op straffe zich in een toestand te bevinden met onherroepelijke schadelijke gevolgen” (*Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2277/1, 13).

9. Naar eis van artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moet het verzoekschrift “een uiteenzetting van de feiten [bevatten] die, volgens de indiener ervan, de spoedeisendheid verantwoorden die ter ondersteuning van dit verzoekschrift wordt ingeroepen”. Hetzelfde is te lezen in artikel 8, eerste lid, 4°, van het koninklijk besluit van 5 december 1991 ‘tot bepaling van de rechtspleging in kort geding voor de Raad van State’. Dit houdt in dat het aan de verzoekende partij toevalt om aan de zaak eigen, specifieke gegevens bij te brengen die *in concreto* aantonen dat de zaak voor haar spoedeisend is, gelet op de gevolgen van een – voortdurende – tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.

10.1. De verzoekende partij voert ter staving van de spoedeisendheid vooreerst aan dat het bestreden besluit in werking zal treden op 1 oktober 2017 en

dat de geldigheid van de beslissingen van de gemeenten inzake de al dan niet uitreiking van de rijbewijzen in het gedrang zal komen omdat deze beslissingen zullen zijn genomen op grond van voorwaarden die in strijd zijn met de bevoegdheidverdelende regels en het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel, zoals aangehaald in haar enige middel. Volgens de verzoekende partij zullen ook met zekerheid aanvragen voor rijbewijzen worden geweigerd op grond van het niet voldaan zijn van de nieuwe voorwaarden, dit terwijl het opleggen van deze voorwaarden voor de uitreiking van rijbewijzen niet behoort tot de bevoegdheid van de gewesten. Aldus wordt de uitoefening van de aan de federale overheid door of krachtens de Grondwet toegekende bevoegdheden ingevolge de inwerkingtreding van het bestreden besluit volgens haar verhinderd, minstens ernstig bemoeilijkt zodat er sprake is van onherroepelijke en ernstige schade in haren hoofde.

10.2. De verzoekende partij lijkt in haar uiteenzetting van de gevolgen van de bestreden beslissing telkens te verwijzen naar de beweerde schending van de bevoegdheidverdelende regels en de overige wettigheidskritiek zoals aangevoerd in het enige middel.

Voor zover de verzoekende partij zich daarbij beroept op het onwettig handelen van de overheid, betreft dit een argument dat betrekking heeft op de schorsingsvoorwaarde van de ernst van de middelen. Er dient in dit verband te worden benadrukt dat de voorwaarde van de spoedeisende aard van de vordering een schorsingsvoorwaarde is die afzonderlijk moet worden onderzocht. De onwettigheden die tegen het bestreden besluit worden aangevoerd, zijn op zich geen reden om het bestaan van de spoedeisendheid te aanvaarden.

Voor zover de verzoekende partij zich ter staving van de spoedeisendheid beroept op arrest nr. 82.295 van 20 september 1999 van de Raad van State, dient erop te worden gewezen dat uit dit arrest niet kan worden afgeleid dat het zou volstaan dat uit het onderzoek van een middel een bevoegdheidsoverschrijding blijkt, opdat meteen ook kan worden aangenomen dat

aan de andere schorsingsvoorwaarde is voldaan. De Raad van State heeft integendeel in dit arrest geoordeeld “dat de vraag of de federale overheid in de uitoefening van haar bevoegdheden wordt gedwarsboemd, samenhangt met het [...] ernstig bevonden middel; dat opdat alsdan een moeilijk te herstellen en ernstig nadeel zou bestaan het niet volstaat te verwijzen naar een loutere bevoegdheidsoverschrijding ten nadele van de federale regering”. Bovendien had voormeld arrest betrekking op een schorsingsvoorwaarde – het moeilijk te herstellen ernstig nadeel – welke thans niet meer vervuld moet zijn.

Het loutere feit dat de verzoekende partij aanvoert dat het bestreden besluit door bevoegdheidsoverschrijding is aangetast, ontslaat haar dus niet van de verplichting om *in concreto* aan te tonen dat de vordering, gelet op de aard van de schadelijke gevolgen van de onmiddellijke of voortdurende tenuitvoerlegging van het bestreden besluit, spoedeisend is. *In casu* toont de verzoekende partij niet *in concreto* aan dat de toepassing van het bestreden besluit tot gevolg heeft dat zij ernstig wordt gehinderd in de uitoefening van haar door of krachtens de Grondwet toegekende bevoegdheden en van die aard is dat zij een uitspraak ten gronde niet kan afwachten.

10.3. Voor zover de verzoekende partij nog uitdrukkelijk verwijst naar de datum van inwerkingtreding van het bestreden reglementair besluit, dient te worden opgemerkt dat het louter uitvoerbaar karakter van een reglementair besluit op zich evenmin voldoende is om de spoedeisendheid te staven.

11. In de mate dat de verzoekende partij zich beroept op het feit dat voorlopige en definitieve rijbewijzen zouden kunnen worden geweigerd, toont de verzoekende partij niet aan dat het daarmee gepaard gaande nadeel ernstig en onherroepelijk is aangezien het lijkt te gaan om slechts een tijdelijke weigering. Het is, overigens, een nadeel dat in de eerste plaats de betrokken aanvragers van een rijbewijs en hun begeleiders treft en waarvan de verzoekende partij niet verduidelijkt hoe het op haar situatie te betrekken is.

12.1. Voor zover de verzoekende partij aanvoert dat “de geldigheid van beslissingen inzake de al dan niet uitreiking van deze rijbewijzen in het gedrang zal komen” en “met zekerheid aanvragen voor rijbewijzen worden geweigerd”, dient opnieuw te worden opgemerkt dat de aangevoerde schadelijke gevolgen geen betrekking hebben op de verzoekende partij zelf, doch wel op derden.

Hetzelfde geldt wat de door de verzoekende partij in haar verzoekschrift aangehaalde concrete voorbeelden betreft waarin telkens gewag wordt gemaakt van nodeloze kosten, nodeloos afleggen van examens of nodeloos volgen van scholing en andere problemen in hoofde van de burgers. Voor zover de aangevoerde nadelen betrekking hebben op de burgers kunnen ze niet worden aangevoerd als nadeel dat rechtstreeks wordt geleden door de verzoekende partij.

Gevolgen voor derden kunnen dan ook niet de spoedeisendheid aantonen.

12.2. Voor zover de verzoekende partij aanvoert dat deze schade niet kan worden tenietgedaan door een eventuele nietigverklaring van het bestreden besluit omdat de voorlopige rijbewijzen en rijbewijzen reeds zullen zijn uitgereikt aan de burgers of geweigerd aan dezelfde burgers met schending van de in het enige middel opgeworpen rechtsregels, volstaat dit niet om de spoedeisendheid aan te tonen. Ook hier verwijst de verzoekende partij opnieuw louter naar de ernst van het aangevoerde middel, evenals naar de gevolgen voor derden.

12.3. In de mate dat de verzoekende partij nog stelt dat de toepassing van het bestreden besluit de geldigheid van de uitgereikte voorlopige rijbewijzen en definitieve rijbewijzen zou aantasten, dient voorts erop te worden gewezen dat het bestreden besluit voorziet in de verhoging van de minimumduur van de praktische rijopleiding van drie naar negen maanden, alsook in de verplichting voor de kandidaat-bestuurder die het opleidingstraject met vrije begeleiding volgt om zich te laten bijstaan door een begeleider die een vorming heeft genoten. Het

bestreden besluit lijkt aldus te voorzien in een verstrenging van de bestaande regels inzake de minimumduur van de rijopleiding en voor de begeleider binnen het rijopleidingstraject met vrije begeleiding.

De verwerende partij kan in dat verband worden bijgevallen waar zij stelt dat de kandidaat-bestuurders die de eisen van het bestreden besluit hebben nageleefd, zich aldus ook *a fortiori* hebben geconformeerd aan de minder strenge regels inzake de minimumduur en de begeleider die golden vóór de inwerkingtreding van het bestreden besluit. De overige bestaande federale voorwaarden lijken *prima facie* onverlet te worden gelaten waardoor de geldigheid van de uitgereikte rijbewijzen in het licht van de bestaande federale voorwaarden niet lijken te worden aangetast. Het door de verzoekende partij ingeroepen nadeel is aldus onbestaande en al zeker niet ernstig en onherroepelijk.

13. De verzoekende partij voert ook aan dat de inwerkingtreding van het bestreden besluit aanleiding zal geven tot ernstige rechtsonzekerheid en verwarring.

In dat verband dient vooreerst te worden opgemerkt dat het feit dat de schorsing van de tenuitvoerlegging van een besluit onmiddellijke juridische duidelijkheid zou verschaffen een argument is dat voorbijgaat aan het slechts voorlopige en *prima facie* karakter van een uitspraak in de schorsingsprocedure en dat daarenboven opgaat voor elk van de voor de Raad van State aanhangig gemaakte gedingen. Dit betreft in wezen een argument dat verband houdt met de wettigheid van het bestreden besluit.

De onzekerheid en onduidelijkheid die de verzoekende partij aanvoert, kunnen op zich niet de spoedeisendheid verantwoorden. Het moeten afwachten van het normale procedureverloop in het kader van een beroep tot nietigverklaring maakt het onvermijdelijke lot uit van elke beroepsindiener en het staat aan de verzoekende partij om aan te tonen dat zij het resultaat van de

procedure tot nietigverklaring niet kan afwachten op straffe van zich in een toestand te bevinden met ernstige schadelijke gevolgen.

14.1. De verzoekende partij voert ook nog aan dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van het bestreden besluit in ernstige mate de federale overheid verhindert om haar bevoegdheid inzake de uitreiking van (voorlopige) rijbewijzen uit te oefenen op een eenvormige en coherente wijze. De verwerende partij verplicht de gemeenten in het kader van het medebewind, om de uitreiking afhankelijk te stellen van het voorleggen van een begeleidersattest en dit zelfs voor de kandidaten die verkiezen om hun praktisch examen af te leggen in een ander gewest. De verwerende partij verhindert de gemeenten ook om rijbewijzen uit te reiken indien de minimumduur van de rijopleiding niet minstens negen maanden bedraagt. Daarnaast worden de gemeenten die in het kader van het medebewind de federale bevoegdheid inzake de uitreiking van (voorlopige) rijbewijzen uitvoeren, geconfronteerd met instructies omtrent de uitreiking van die rijbewijzen vanwege de verwerende partij, terwijl deze daarvoor niet bevoegd is.

14.2.1. In de mate dat de verzoekende partij aanvoert dat de gemeenten in het kader van het medebewind verplicht zijn hun medewerking te verlenen met betrekking tot de uitreiking van (voorlopige) rijbewijzen overeenkomstig de regelgeving van het Vlaamse Gewest, dient te worden gesteld dat het Vlaamse Gewest de gemeenten met toepassing van artikel 6, § 1, VIII, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ met opdrachten kan belasten en bijgevolg de gemeenten in het kader van het medebewind kan opdragen hun medewerking te verlenen met betrekking tot de tenuitvoerlegging van de Vlaamse regelgeving. De stelling dat de verwerende partij dit thans zou doen in een materie waarvoor zij niet bevoegd is, betreft een argument dat betrekking heeft op de schorsingsvoorwaarde van de ernst van de middelen.

14.2.2. Voor zover de verzoekende partij zich daarbij op een nadeel in hoofde van de gemeenten beroept, dient te worden vastgesteld dat de gemeenten

van de staat onderscheiden rechtspersonen zijn en dat voor zover de aangevoerde nadelen betrekking hebben op die gemeenten, deze nadelen niet kunnen worden aangevoerd als nadeel dat rechtstreeks wordt geleden door de verzoekende partij.

15.1. Op de terechtzitting betoogt de verzoekende partij nog dat het risico bestaat dat door “burgers aan wie een voorlopig rijbewijs wordt geweigerd of aan wie een voorlopig rijbewijs wordt uitgereikt zonder begeleidersattest maar die na negen maanden niet worden toegelaten tot het praktisch examen”, schadevorderingen tegen de gemeenten en andere overheden zouden kunnen worden ingesteld waardoor dit de federale overheid aanbelangt.

15.2. Vooreerst moet worden opgemerkt dat de verzoekende partij dat niet in haar verzoekschrift heeft aangevoerd. Bovendien volstaat het niet om een financieel nadeel in te roepen om de spoedeisendheid te verantwoorden zonder *in concreto* aan te tonen dat de omvang ervan een zodanige weerslag heeft op de situatie van de verzoekende partij dat zij dit niet kan lijden tot de uitspraak ten gronde.

16. Tot slot kan de Raad van State zich niet van de indruk ontdoen – bij het lezen van de aanvullende stukken die de partijen bij hun dossier hebben gevoegd – dat de rechtsonzekerheid en de onduidelijkheid die volgens de verzoekende partij in hoofde van de gemeenten en de burgers zijn ontstaan, minstens mede lijken te wijten te zijn aan de houding van de verzoekende partij zelf. De mededeling van de verzoekende partij aan de gemeenten dat de afgiftevoorwaarden voor de uitreiking van een voorlopig en definitief rijbewijs ongewijzigd blijven zolang de Raad van State geen uitspraak heeft gedaan, is strijdig met het zogenaamde “*privilège du préalable*”. Zolang een rechter er niet anders over oordeelt, geniet het bestreden besluit immers het vermoeden van wettigheid en staat het niet aan een andere overheid om de nieuwe regels naast zich neer te leggen. In die mate kan de verzoekende partij zich niet op de spoedeisendheid beroepen nu zij zelf in zekere mate lijkt bij te dragen aan het ontstaan van die rechtsonzekerheid en onduidelijkheid.

17. Het voorgaande noopt tot het besluit dat de verzoekende partij met haar uiteenzetting niet aantoonst dat haar zaak te spoedeisend is voor een behandeling ervan in een beroep tot nietigverklaring.

18. Uit wat voorafgaat volgt dat niet is voldaan aan ten minste één van de voorwaarden gesteld in artikel 17, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die cumulatief vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing worden toegewezen.

Die vaststelling volstaat om de vordering af te wijzen.

BESLISSING

1. Het verzoek van de vzw FEDERDRIVE tot tussenkomst in het administratief kort geding wordt ingewilligd.

2. De Raad van State verwerpt de vordering.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 4 december 2017, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Bruno Seutin,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Vera Wauters,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Vera Wauters

Geert Van Haegendoren